

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky
Odbor ekonomickej regulácie
Továrenská 7
P.O.BOX 40
828 55 Bratislava 24

Váš list č./zo dňa 107/14/2011
Naše číslo 7636/SRZ/2011
Miesto Bratislava
Dátum 21. marec 2011

Vec **Pripomienky k návrhu Rozhodnutia úradu, ktorým sa určuje metóda kalkulácie cien kolokácie pri poskytovaní veľkoobchodného fyzického prístupu poskytovaného prostredníctvom infraštruktúry na pevnom mieste v sieti významného podniku**

Dňa 18. februára 2011 Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) zaslal spoločnosti Slovak Telekom, a.s. (ďalej len „ST“) návrh Rozhodnutia úradu, ktorým sa určuje metóda kalkulácie cien kolokácie pri poskytovaní veľkoobchodného fyzického prístupu poskytovaného prostredníctvom infraštruktúry na pevnom mieste v sieti významného podniku (ďalej len „návrh rozhodnutia“) a oznámil opätovné začatie konzultácií k návrhu rozhodnutia. Úrad určil na zaslanie pripomienok 30-dňovú lehotu.

ST týmto využíva možnosť vyjadriť sa a k návrhu rozhodnutia a predkladá tieto pripomienky:

1. Návrh rozhodnutia obsahuje úpravu vzťahov a povinností nad rámec zákona

Ustanovenie § 22 ods. 1 zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) stanovuje, že metóda kalkulácie bude obsahovať „*druhy nákladov a pravidlá ich pridelenia*“. Podľa § 22 ods. 4 zákona „*ak úrad podľa odseku 1 určil metódu kalkulácie cien na podporu regulácie cien, úrad zverejní opis systému kalkulácie cien, v ktorom uvedie aspoň hlavné kategórie zoskupenia nákladov a pravidlá ich priradenia*“.

Podľa ST viaceré časti rozhodnutia obsahujú úpravu vzťahov nesúvisiacich s metódou kalkulácie cien a upravujú iné náležitosti ako opis systému kalkulácie cien, hlavných kategórií nákladov a pravidlá ich pridelenia:

- Na strane 2 návrhu rozhodnutia úrad uvádza: „*Všetky náklady na kolokáciu vstupujúce do adaptabilného modelu spolu s výpočtom ceny kolokácie je významný podnik, ktorému bola uložená povinnosť nákladovej orientácie podľa § 22 zákona, povinný predložiť úradu najneskôr do 30 (tridsiatich) dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia. V prípade, ak významnému podniku v čase nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia nie je uložená povinnosť nákladovej orientácie podľa § 22 zákona, je významný podnik povinný predložiť všetky náklady na kolokáciu vstupujúce do adaptabilného modelu spolu s výpočtom*

ceny kolokácie, do 30 (tridsiatich) dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa mu povinnosť nákladovej orientácie podľa § 22 zákona ukladá.

Následne je významný podnik povinný predložiť všetky náklady na kolokáciu vstupujúce do adaptabilného modelu spolu s výpočtom ceny kolokácie vždy do jedného roka od potvrdenia ceny úradom alebo od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o úprave ceny. Výpočet musí vychádzať z údajov nie starších ako 2 mesiace od dátumu, ku ktorému sa výpočet uskutočňuje.“

- Na str. 6 návrhu rozhodnutia úrad opätovne upravuje postup významného podniku a úradu:
„Úrad na základe predložených vstupných údajov a výpočtu ceny kolokácie, overí aplikovanie uloženej metódy kalkulácie cien. Na základe povinnosti nákladovej orientácie je významný podnik podľa § 22 ods. 3 zákona povinný na žiadosť úradu preukázať, že ceny za ním poskytované služby sú stanovené podľa § 22 ods. 1 zákona tak, aby tieto obsahovali iba náklady spojené s poskytovaním kolokácie a aby do týchto cien neboli započítané aj tie náklady, ktoré s kolokáciou nesúvisia. Úrad tiež posúdi spôsob výpočtu WACC. Úrad môže vyzvať významný podnik, aby odôvodnil predložený výpočet ceny, prípadne jednotlivé vstupné údaje. Na základe overenia správnosti vstupných údajov a výsledkov kontrolného výpočtu úrad cenu vypočítanú významným podnikom buď potvrdí, alebo v odôvodnených prípadoch mu rozhodnutím určí úpravu ceny.

Významný podnik je povinný účtovať vypočítanú cenu (cenu vypočítanú ako priemernú pre celé územie Slovenskej republiky) podľa Metódy kalkulácie cien kolokácie pri poskytovaní veľkoobchodného fyzického prístupu až po uplynutí 30 (tridsiatich) dní od doručenia potvrdenia úradu o tom, že ceny sú vypočítané v súlade s Metódou kalkulácie cien, alebo až po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o úprave ceny podľa § 22 ods. 3 zákona. Takto potvrdená alebo upravená cena je maximálna cena, ktorú nemožno prekročiť.“

ST navrhuje, aby boli vyššie citované časti návrhu rozhodnutia vypustené a to z týchto dôvodov:

1. povinnosť nákladovej orientácie (a s ňou súvisiace lehoty plnenia) môže byť uložená len rozhodnutím o určení významného podniku a uložení povinnosti podľa § 22 zákona;
2. lehoty súvisiace s povinnosťou nákladovej orientácie musia byť zosúladené s prípadnými ďalšími povinnosťami uloženými na veľkoobchodnom trhu č. 4, a to najmä s povinnosťou transparentnosti prístupu, ktorej obsahom môže byť zverejnenie referenčnej ponuky, resp. jej zmien;
3. zákon úradu neumožňuje potvrdenie ceny vypočítanej podnikom úradom a návrh rozhodnutia rozširuje kompetencie úradu stanovené zákonom;
4. nie je zrejmé, kedy nastáva právoplatnosť návrhu rozhodnutia, preto viazanie začatia plynutia lehôt na túto právnu skutočnosť môže spôsobiť právnu neistotu významného podniku.

2. Návrh rozhodnutia nie je dostatočne určitý

Návrh rozhodnutia je neurčitý, pretože nešpecifikuje, akým spôsobom sa má Adaptabilný model nákladov na kolokáciu použiť a tým umožňuje mnohé alternatívy jeho použitia.

Ako bolo už vyššie uvedené ustanovenie § 22 ods. 1 zákona stanovuje, že metóda kalkulácie cien má obsahovať „*druhy nákladov a pravidlá ich pridelenia*“ a v súvislosti s ňou má úrad zverejniť „*opis systému kalkulácie cien, v ktorom uvedie aspoň hlavné kategórie zoskupenia nákladov a pravidlá ich priradenia*“.

Na základe tejto právnej úpravy ST navrhuje, aby návrh rozhodnutia obsahoval takúto špecifikáciu opisu kalkulácie cien:

1. Podnik, ktorý je rozhodnutím úradu podľa § 17 ods. 1 zákona určený ako významný podnik na veľkoobchodnom relevantnom trhu č. 4 a ktorému bola uložená povinnosť nákladovej

orientácie podľa § 22 ods. 1 zákona (ďalej len „významný podnik“) je povinný vychádzať z Adaptabilného modelu nákladov na kolokáciu, ktorý je súčasťou tohto rozhodnutia, pri stanovovaní cien **za fyzickú kolokáciu pri poskytovaní úplného a spoločného prístupu k metalickému skrúcanému páru účastníckeho vedenia alebo jeho úseku.**

2. Významný podnik je povinný uviesť v referenčnej ponuke ceny za kolokáciu tak, ako ich upravuje Adaptabilný model nákladov na kolokáciu v tomto členení:
  - a) **Priemerné jednorazové ceny**
    1. Vykonanie predbežného šetrenia
    2. Vykonanie podrobného šetrenia
    3. Obhliadka miesta kolokácie
    4. Zmena požiadavky na kolokáciu
    5. Zriadenie kolokačného priestoru
    6. Zriadenie kolokačného miesta
    7. Identifikácia miesta prístupu
    8. Inštalácia/rozšírenie súvisiacich zariadení
    9. Inštalácie rozdeľovačov
    10. Sprevádzaný vstup
    11. Povolenie na vstup do špecifikovaných miest na dobu 3 mesiace
    12. Vydanie preukazu o 31.12.b.r.
    13. Prevádzkový test zariadenie
    14. Administratívne posúdenie zariadenia
  - b) **Priemerné mesačné ceny za kolokačné miesto**
    1. Cena za kolokačné miesto v zóne I (Bratislava)
    2. Cena za kolokačné miesto v zóne II (Košice)
    3. Cena za kolokačné miesto v zóne III (Ostatné krajské mestá)
    4. Cena za kolokačné miesto v zóne IV (Okresné mestá)
    5. Cena za kolokačné miesto v zóne V (Ostatné lokality)
3. Významný podnik nie je povinný uviesť v referenčnej ponuke **ceny za voliteľné služby**, pokiaľ poskytnutie týchto služieb zo strany významného podniku nie je nevyhnutnou súčasťou poskytnutia fyzickej kolokácie pri poskytovaní úplného a spoločného prístupu k metalickému skrúcanému páru účastníckeho vedenia alebo jeho úseku.

V súlade s týmto systémom kalkulácie cien je potrebné v celom návrhu rozhodnutia zabezpečiť špecifikáciu pojmov „cena za kolokáciu“, „cena za vybudovanie kolokačného priestoru alebo miesta“ alebo ich nahradenie pojmami, ktoré jednoznačne odkazujú na ceny, ktoré majú byť výsledkom kalkulácie cien podľa Adaptabilného modelu nákladov. Z dôvodu väčšej transparentnosti poplatkov by Adaptabilný model nákladov mal jednoznačne určovať, čo zahŕňajú jednotlivé ceny a ktoré náklady do nich vstupujú.

3. Adaptabilný model nákladov na kolokáciu nerešpektuje princíp primeranej návratnosti nákladov

Úrad na strane 4, v bode 1.3.3 Adaptabilného modelu nákladov na kolokáciu uvádza, že „je ekonomicky nekorektné prenášať náklady spojené s vybudovaním kolokačného priestoru na oprávneného poskytovateľa jednorazovou úhradou. Jednou zo zásad služby LLU je, že povinný poskytovateľ je povinný vytvoriť podmienky tak ekonomicky efektívne, ako je to len možné. Z tohto dôvodu sa považujú náklady na stavebnú úpravu miestnosti za položku, ktorá keď je uhradená v plnej výške jednorazovo nenúti povinného poskytovateľa hľadať úsporné riešenia.“ Úrad ďalej v bode 1.3.4 uvádza, že „Model neráta s princípom celkovej úhrady za investície do kolokačného priestoru pre prvého nájomcu a postupnej refundácie pri následnom obsadzovaní voľnej kolokačnej kapacity. Tento postup je diskriminačný, pretože prenáša riziká (náklady) na úpravu priestoru na oprávneného poskytovateľa, ktorý nemá žiadnu možnosť dispozície (rozmary) kolokačných priestorov ovplyvniť, rovnako ako nemôže ovplyvniť budúce využitie kolokačného priestoru.“

Podľa ST táto úvaha vychádza z ničím nepodloženej domnienky, že platba vopred automaticky platbu spojenú s vybudovaním kolokačného priestoru zvyšuje, a že oprávnený podnik nie je schopný ovplyvniť budúcu podobu kolokácie. Úrad pritom nezobral do úvahy, že oprávnený podnik spravidla má možnosť výberu formy kolokácie a vždy má možnosť vyjadriť sa k návrhu technického riešenia i cene kolokácie. Na základe nesúhlasného vyjadrenia oprávneného podniku strany rokujú s cieľom dosiahnuť dohodu. Podľa ST naopak navrhovaný spôsob kalkulácie, ktorý neumožňuje, aby cena za úpravu kolokačného priestoru bola uhradená v plnej výške jednorazovo nemotivuje oprávnený podnik k nákladovo efektívnemu riešeniu.

Vyššie uvedená úvaha tiež nerešpektuje ustanovenia Smernice 2002/19/EC o prístupe a prepojení (ďalej len „Smernica“) a zákona:

- Ods. 20 Preambuly Smernice: *„Keď národný regulačný orgán kalkuluje náklady vynaložené pri zavádzaní služby nariadenej podľa tejto smernice, je vhodné umožniť primeranú návratnosť vloženého kapitálu vrátane zodpovedajúcich personálnych a zriaďovacích nákladov, s hodnotou kapitálu upravenou v prípade potreby tak, aby zohľadňovala aktuálne ocenenie aktív a efektívnosť činnosti. Metóda návratnosti nákladov by mala zodpovedať okolnostiam, berúc do úvahy potrebu podpory efektívnosti a udržateľnej súťaže a maximalizovania prínosov zákazníka.“*
- Čl. 13 Smernice: *„Národné regulačné orgány zohľadňujú investície uskutočnené operátorom a umožňujú mu primeranú mieru návratnosti vloženého kapitálu, berúc do úvahy existujúce riziká.“*
- § 22 ods. 1 zákona: *„Úrad zohľadňuje mieru investovania významným podnikom s uznaním primeranej návratnosti vloženého kapitálu a s tým spojených rizík.“*

V súvislosti s vyššie uvedeným stanoviskom úradu pôsobí rozporuplne skutočnosť, že Adaptabilný model nákladov na kolokáciu umožňuje aj vypočítanie ceny za kolokačný priestor vrátane nevyužitej kapacity kolokačného priestoru (posledná záložka modelu vo formáte .xls).

ST preto navrhuje, aby úrad v budúcom rozhodnutí vypustil body 1.3.3 a 1.3.4 Adaptabilného modelu nákladov a umožnil významnému podniku uplatniť také mechanizmy, ktoré neznemožnia návratnosť vloženého kapitálu, napr. vo forme časovej viazanosti zmluvy o kolokácii alebo možnosti odmietnuť zriadenie kolokácie v priestore, ktorého úprava by predstavovala neprimerane vysoké náklady.

4. Adaptabilný model nákladov na kolokáciu nezahŕňa niektoré náklady, ktoré vznikajú významnému podniku pri poskytovaní kolokácie

Vzhľadom na skutočnosť, že Adaptabilný model nákladov na kolokáciu nepočíta s nákladmi, ktoré vznikajú významnému podniku pri poskytovaní kolokácie, nemožno ho alebo jeho časť použiť pre všetky v praxi vzniknuté prípady. Z praxe ST vyplýva, že ide predovšetkým o nájomné platené tretím stranám v prípadoch, keď sa kolokácia zriaďuje v priestoroch, ktoré nie sú vo vlastníctve ST.

Pokiaľ má byť predmetom regulácie cien aj kolokácia poskytnutá mimo priestorov, ktoré sú vo vlastníctve významného podniku, je nevyhnutné upraviť Adaptabilný model nákladov na kolokáciu tak, aby nákladom, ktorý vstupuje do modelu bolo aj nájomné alebo iné pravidelné poplatky za používanie kolokačného priestoru umiestneného mimo priestorov, ktoré sú vo vlastníctve významného podniku. Je preto nevyhnutné zabezpečiť, aby kalkulácia ceny zohľadňovala aj tento osobitný náklad. V prípadoch, keď sa bude kolokácia poskytovať mimo priestorov, ktoré sú vo vlastníctve významného podniku, existujú podľa ST dva spôsoby kalkulácie pravidelnej mesačnej ceny za kolokáciu:

- a) Významný podnik neuplatní každoročne vypočítanú a v referenčnej ponuke zverejnenú priemernú mesačnú cenu, ale predloží úradu jednorazovú kalkuláciu priemernej mesačnej ceny na kolokáciu vždy pri poskytnutí kolokácie v priestore, ktorý nie je v jeho vlastníctve, pričom do tejto kalkulácie bude vstupovať aj náklad na nájomné alebo iné pravidelné poplatky za používanie kolokačného priestoru

- b) Významný podnik uplatní osobitnú každoročne vypočítanú a v referenčnej ponuke zverejnenú priemernú mesačnú cenu, do ktorej nevstupujú priemerné údaje cenových máp nehnuteľností pre jednotlivé definované zóny, a významný podnik bude zároveň oprávnený preniesť na oprávneného poskytovateľa alebo oprávnených poskytovateľov nájomné alebo iné pravidelné poplatky za používanie tohto kolokačného priestoru.

ST sa prikláňa k alternatíve b) a to z týchto dôvodov:

- väčšia transparentnosť, pretože cena bude uvedená v referenčnej ponuke a nájomné alebo iné pravidelné poplatky za používanie kolokačného priestoru budú účtované oprávnenému poskytovateľovi len vtedy, ak skutočne vzniknú;
- úrad sa nemusí schvaľovať priemernú mesačnú cenu pri každej kolokácii poskytovanej v priestoroch, ktoré nie sú vo vlastníctve významného podniku, čím sa skrátí proces poskytnutia kolokačného priestoru pre oprávneného poskytovateľa;
- c) pri zmene nájomného alebo iného pravidelného poplatku za používanie kolokačného priestoru sa nemení osobitná priemerná mesačná cena za kolokáciu zverejnená v referenčnej ponuke a úrad neschvaľuje novú cenu, a oprávnenému poskytovateľovi sa bude naďalej účtovať skutočne vzniknutý náklad;
- d) pri zmene počtu oprávnených poskytovateľov v jednom kolokačnom priestore sa nemení osobitná priemerná mesačná cena za kolokáciu zverejnená v referenčnej ponuke a úrad neschvaľuje novú cenu, a skutočne vzniknutý náklad sa prerozdelení medzi všetkých oprávnených poskytovateľov využívajúcich kolokáciu v priestore, ktorého sa náklad týka;
- e) kombinácia priemerného mesačného poplatku a skutočne vzniknutých nákladov na nájomné alebo iné pravidelné poplatky za používanie kolokačného priestoru motivuje oprávneného poskytovateľa, rovnako ako aj významný podnik, k hľadaniu nákladovo efektívneho riešenia.

5. Návrh rozhodnutia obmedzuje zmluvnú slobodu strán nad rámec zákona

Na strane 7 návrhu rozhodnutia úrad uvádza: „*Nakoľko výpočet ceny pomocou metódy kalkulácie cien kolokácie zahŕňa všetky oprávnené náklady na kolokáciu významný podnik nie je oprávnený účtovať v súvislosti s kolokáciou žiadne ďalšie poplatky.*“

Poskytovanie kolokácie v praxi ST ako významného podniku na veľkoobchodnom trhu č. 4 je proces s variabilným výsledkom. ST poskytuje fyzickú a vzdialenú kolokáciu, poskytuje kolokáciu v priestoroch, ktoré sú v jeho vlastníctve, ale aj v priestore tretích strán, a to v snahe umožniť prístup oprávneného podniku k vedeniam na všetkých úrovniach siete od účastníckeho až po hlavný rozvádzač. Na druhej strane Adaptabilný model nákladov, aj keď umožňuje viacero variantov použitia, nie je schopný postihnúť všetky formy kolokácie a náklady, ktoré pri jej poskytovaní vznikajú.

Podľa ST je vyššie citované vyjadrenie úradu nepravdivé a takúto definitívnu úpravu kalkulácie nákladov považuje ST za zásah do slobody zmluvných strán nad rámec zákona. Vzhľadom na miestne podmienky tiež možno konštatovať, že ide o obmedzenie brániace podnikom dohodnúť sa medzi sebou na režime prístupu a prepojenia. Ako príklad z praxe, ktorý by mohol byť v budúcnosti vylúčený návrhom rozhodnutia, je možné uviesť platenie poplatku za zriadenie kolokácie vopred. Požiadavka platenia za zriadenie kolokácie v čase, keď náklady vznikli vzišla z rokovaní medzi ST a GTS Nextra o podmienkach prístupu k účastníckym vedeniam.

V tejto súvislosti ST poukazuje na ustanovenie čl. 3 Smernice, podľa ktorého: „*členské štáty zabezpečia, aby neexistovali žiadne obmedzenia brániace podnikom v tom istom členskom štáte alebo inom členskom štáte pri dojednávaní vzájomných dohôd o technických a komerčných predpisoch týkajúcich sa prístupu a/alebo prepojenia*“.

Na základe vyššie uvedeného ST navrhuje, aby úrad všetky podmienky znemožňujúce ponúknuť oprávnenému podniku alternatívne riešenia, vrátane alternatívnych možností platby za služby kolokácie, vypustil.

6. Metodiku výpočtu WACC je potrebné spresniť

Metodika výpočtu WACC je do značnej miery totožná s metodikou vypracovanou spoločnosťou PricewaterhouseCoopers a obsiahnutou v dokumente „*WACC 2007, 2008. Výpočet WACC pre významný podnik vo fixnej telefónnej sieti pre roky 2007 a 2008*“.

Z dôvodu spresnenia a zosúladenia metodiky obsiahnutej v návrhu rozhodnutia s metodikou podľa uvedeného dokumentu PricewaterhouseCoopers ST navrhuje tieto zmeny:

- Doplniť druhý odsek na strane 3 návrhu rozhodnutia takto: „Výnosnosť bezrizikovej investície sa rovná výnosu 10-ročných slovenských štátnych dlhopisov *ako aritmetický priemer výnosu týchto dlhopisov k poslednému dňu jednotlivých kvartálov daného roka.*“
- Z druhého odseku na strane 4 vypustiť slová „(zoznam uvedený vyššie)“ a z prvého odseku na strane 5 vypustiť slová „(uvedených vyššie)“. Navrhovaná metóda výpočtu WACC neobsahuje zoznam porovnateľných podnikov tak, ako na ňu odkazujú texty v zátvorkách, ale bude predmetom výpočtu WACC pre na konkrétny rok.
- Odsek 2 na strane 4 navrhujeme zmeniť takto: „Posledným úkonom je opätovné zadĺženie mediánu všetkých vypočítaných koeficientov beta mierou zadĺženia rovnajúcou sa cieľovej kapitálovej štruktúre významného podniku alebo telekomunikačného odvetvia pomocou vzorca:“, pretože je potrebné odlíšiť pojmy cieľová kapitálová štruktúra, t.j. median debt ratio, od optimálnej očakávanej kapitálovej štruktúry významného podniku, ktorá vstupuje do výpočtu bety vlastného kapitálu významného podniku.
- V odseku 7 na strane 4 návrhu rozhodnutia ST navrhuje vypustiť slová „Zdroj: Bloomberg“, pretože existujú aj iné rovnako relevantné zdroje týchto údajov, pričom metóda výpočtu WACC by nemala určovať, ktorý zdroj má významný podnik použiť.

Na základe vyššie uvedených skutočností ST považuje návrh rozhodnutia a Adaptabilný model nákladov na kolokáciu za neurčitý a neúplný.

Vzhľadom na rozsah a komplexnosť predložených pripomienok ST uvíta opätovné osobné stretnutie, ktorého predmetom bude diskusia o možnostiach zapracovania pripomienok do návrhu rozhodnutia a súvisiacich dokumentov tak, aby navrhovaná cenová regulácia na veľkoobchodnom trhu č. 4 bola cielená a aplikovateľná v praxi pri zachovaní princípu primeranej návratnosti vloženého kapitálu.

Dagmar Straková
Senior manažér regulatórnych záležitostí
Sekcia regulatórnych záležitostí

Dátum 21. marec 2011
Komu Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky
Strana 7